

Nro. 2.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELEMÉBŐL.

*Költ Bétsben Juliusnak 6-dik napján 1798-ik
esztendőben.*

Béts.

Itt ezen napokban a' következő Pátens hirdetetett ki: — „

„*Mi Második Ferentz, &c. &c.* A' szekeres és lovas postáknak hasznos fel-állittatása, mind az útasra mind pedig a' levelezésre nézve különös figyelmetesség alatt tartatott, a' mely tzelnek jobb móddal való el-érhetése végett, a' hofszu Státziók közzé közép Státziók, és a' fő ország-útakonn minden-napi posta-járások, rendeltettek. Midönn azonban a' Publicumnak ily hasznos és több egyéb, nevezetesen pedig a' pénz-küldözéseket illetni fogó, már molt munkába vétetendő

készületekre nézve, az *Ærarium* költségei sokat nevedektek 's-még nevedekdni fognak: ehez-képpett Mi, a' levél-hordozásért fizettető taxának más országokhoz képpett igen mértékletes nevelését illendőnek lenni taláituk, és rendeljük, hogy a' jövő Augufusnak első napjától fogva, a' mi Cseh, Ausiriai, Magyar, Erdélyi, és Gallitziai örökös országainkban, a' postákra tétetendő fél lótos levelekért, az eddig fizettetett 4 krajtzárok helyett 6, a' külső országokra menőkért vagy onnét jövőkért pedig a' 8 krajtzárok helyett 12 krajtzárok fizettes senek, &c.

Rafladt.

A' Frantzia telyes hatalmu Minifterek a' Congressuson, a' következő Jelentélt közlötték a' múlt Jun. 22-dikénn a' Császári telyes hatalmu Minifterrel Gr. *Metternichel*: — ;

„A' subscribált telyes hatalmu Frantzia Minifterek a' Birodalmi Deputatziónak 29-dik Floreáli (18-dik Majusi) Jelentését, a' Csász. Minifter Gr. *Metternich* által vették, Ok azt várták: hogy a' Birodalmi Deputatzió, a' maga' valóságos java- és az idő-halogatásból származó vezedelmek = fellöll meg-világosittatván, és, mint ok magok is, a' siető és állandó békeféségnek szükséges vóltárol meg-gyözettetvén, a' Frantzia Követségnek 14-dik Floreáli (4-dik Majusi) Jelentésébenn bé-foglaltatva vólt projectomokat el-fogadni nem fogna késedelmezni; hogy ő meg fogná azt esmerni, hogy a' gyözedelmekedő Respublika magát, annál, sem mérséklettebben sem engedelmesebben ki nem nyilkozathatta, 's-hogy ő tölle gondolható-képpen sokkal többek kívántattak vólna, ha az ő ellenségei a' magok meg-támodásuk = és ofztozás = béli plánumjokban fzerentsések lettek vólna; 's-hogy végezetre, a' véghetetlen vitatásokba való botsátkozás helyett, a' magok Feleletjeiknek meg-határozott módonn való tételén igyekeznének; különösön pedig, hogy a' Deputátzió azon ellenkezéseit, a'

melyeket a' leg fontosabb pontok iránt ki-nyilatkozat , oly principiumoknak hathatósága által fogja helyeseknek lenni még mutatni , a' mely principiumoknak az egyenes indulatú emberek soha ellenek nem álhathak. —

„A' magok vároozásfokban meg-tsalattatván, annyival is nagyobb figyelmetességgel fontolták-meg a' Subscribáltak a' Deputatziónak 29-dik Floreáli Jelentését;hanem ök kéntelenek meg-vallani,hogy nékiek ezen meg-ért fontolásfok sem szolgáltatótt végezetre semmi meg-győző fundamentomot, a' mely öket a' magok előbbeni kivánságaiktól való el-állásra fel-indithatta volna. Így p. o. gyaníthatóképpen nem lehet gondólni , hogy a' Deputatzió egész valóság sizerént azt projectálná, hogy mind azokat a' dolgokat, a' melyek a' Frantzia Követség' Jelentésében a' Rénusi hajózásról, a' partonn való útról, a' part' erősítéseiről, a' vámokról, &c. elő fordulnak, egy következő magános kereskedés- és hajózás- béli Alkura kellene halasztani. Valósággal nem képzeli az ember, hogy egy Kereskedés- béli Alku közönségesen a' Birodalommal, mi légyen ; tsak külön-külön mindenik Státussal léphetni az illendőség sizerént e'-féle Kötésekre : egyéb aránt az itt kérdésben lévő minden tárgyak, talám az egy vámot ki-véve, a' mely tsupa kereskedési alkut illet , a' Birodalommal köttetendő békeféliges Alkuba tartoznak belé, mint-hogy mind azok a' Birodalomnak nyilvánóságos javát egyenesen illetik.

„Nem könnyebb által látni azt a' ki-nyilatkozatását is a' Deputatziónak, hogy a' Frantzia Követségtől a' Rénusba folyó Vizekenn , 's-közönségesen szólva a' Német Birodalom-béli minden nagy vizekenn való hajózást illető kivánságra reá állani, nem állana az ő hatalmában. Ez ellen haszón nélkül való ellen vetéseket láttatik tenni a' Deputatzió ; mert, ha szintén határozást tenni a' dologban, nem reá tartozik is: azt tsak ugyan meg-tehető, hogy a' Birodalmi Diétánn annak meg-határozatá-

sát siettése; 's-valójában annyival több okon lehet a' Deputátziónak ezen tekintetben való lágymelegségét, hogy a' Német Birodalom' belső folyóvizeinek fel-szabadittatása egy olyan dolog, a' mi végezetre a' Német Nemzet hasznát leg inkább illeti.

„Nem fundamentomosabb a' két *Breisach* között való Rénusi hid' helyre-állittatódásának a' Deputátzió által létt meg-tagadása is, kivált ha gondolóra vétettetik, hogy az arra való fogás közben csak a' régi kötésekől vészti eredetik, a' mely Kötések ezen hídnak el-rontatását kívánták. A' Subscribáltak, a' nélkül, hogy ezen ellen-mondásnak valóságos indító okát szorosán fel-keresni akarnák, csak azt ujjítják-meg, hogy Német ország' egy részének nem kevesebbé, mint néhány Frantzia Departamentomoknak javakivánja, hogy a' kereskedésnek ezen régi útja a' két Nemzetek között meg-nyitattassék. —

„Mi okon kellene a hadi állapotból folyó felelemnek, a' békeféliges állapot' boldogságainak örök-ké ellenekbe helyheztedődni? Ha azok a' nehézségek, a' melyeket a' Deputátzió minden lépésre csinálni láttatik, környülállásoson meg-fontoltatnak, meg-mutathatni azt, hogy azok nem fundamentomosok, és hogy a' Respublika kívánságai, azokért egész erejek fzerént meg-állhantak. Hanem, az alkudozásoknak az a' fontosabb pontja, hogy elő felé haladjanak: pedig a' szüntelen való vitatásokkal nem halad az ember elő felé. Erre-való-nézt mind a' két Félnek minden haladék és keringés nélkül ki kell magát nyilatkoztatni. A' Subscribáltak példák maradnak ezen tekintetben; és ha szintén azoknak az ellenvetéseknek gyengesége, a' melyek eddig ő ellenek elő hozattattak, őket semmi áldozatokra fel-nem-indithatná is: csak ugyan meritenek ő fel-indító okokat arra a' magok Országló-fzékeknek jól-tévó Politikájából, az emberiséghez viseltető tífzteletéből, és azon Definitiv-Alku' meg-köttetődése' siettetésének valóságos ki-

vánásából, a' mely Alku által mind két Nemzeteknek a' magok' közös hafznokra kelletik köteleztetniek. Jtt következnek tehát azok a' modifkáziók, a' melyeket a' Frantzia Respublika telyes hatalmu Ministerei a' 14-dik Floreáli Artikulusok közzül némelyekre nézve projectálnak, olyan fel-tétel atatt, hogy a' Birodalmi Deputátzió a' többi Artikulusokra álljon reájok, a' melyek egészfszen meg-maradnak, és a' melyek iránt a' Deputátzió semmi további vitatásokba bé nem botsátkozik: —,

1)szor. *Kehl* már többször a' Frantzia vidékek közzé tartozott, hogy -sem Frantzia vidéknek lenni ne tartattathatna: a' mely fel-tétel alatt nem lehet gondólni, hogy a' Frantzia Respublika azt mostanában a' maga birtokából ki akarná botsátani. Mindazáltal hogy a' Birodalom a' beléje öntetett félelmek iránt bátorságba helyeztetődjön, ígélet tétettetik néki a'-felöll; hogy ezen vidékenn sem egy város sem rendes erőtség nem fog építetni, és hogy itt a' Respublika a' híd' santzainn és az azoknak védelmezésekre meg-kivántató töl-tésekenn kívül semmit egyebet magának meg-tartani nem akar. —

„2)szor. A' Respublika a' régi Hünningeni hiddal által-ellenben, 50 jugerumnyi földet kívánt vólt egy oda menő elégséges úttal együtt: hanem le-mondván ezen kívánságáról azt tsak abban határozza-meg, hogy *Hünningennél* egy kereskedésre szolgáló híd épittesék. —

„3)szor. A' Birodalmi Deputatziónak az Immediátus Német-Nemesség iránt tett hathatós Ré-präsentátzióját, helybe-hagyja a' Frantzia ország-ló-szék. Reá áll tehát, hogy azok, a' kik egyszerűsmind nem Grófok, Bárok, vagy egyéb féle Rendek, a' kiknek t. i. a' Diétánn sem *collective* sem személyesen semmi votumok nintsen, mint tsupa magános személyek ugy tartattafsanak, és ugy traktáltafsanak: szükséges lévén azonban jól meg-érteni, hogy részekről ok is semmi kár-valássoknak pótlása végett, sem a' Fendumoknak el-törlődése-

kért, sem jövedelmeiknek meg-kifesebbedéséért, vagy Nemességek' el-vezetéséért, egész vizfiza-tételtető, désekig, t. i. ezen Alkunak Ratificáltatódááig, sem, mi kívánságokat nem fognak formálni; és addig való jövedelmeik a' Respublika' tulajdonainak maradnak. —

„4) Szer, Minthogy a' Rénus' jobb partján fekvő Papi Fundátziók' Rénus' bal partján lévő javaiknak, a' Respublika' birtokában kell maradniok: ehez képpelt a' Rénus' bal partján fekvő Papi Fundátzióknak a' Rénus' jobb partján lévő dependenziaji, a' Birodalom tulajdonai maradjanak. —

„A' Frantzia Respublika' telyes hatalmu Ministerei nem kételkednek, hogy az ő Országló-székjek' ilyen mérséklettségének valóságos betsét megfogja esmerni, a' Birodalmi Deputátzió. A' költsönös áldozat-tételeknek, mint két Nemzetekre nézve siető, állandó, és tisztefésséggel telyes békelség léfzen a' következése. Költ *Rustadt*ban, Messidor' 4-dikénn (Jun. 22-dikénn) a' Frantzia Respublikának 6-dik elztendejében. —

„Bonnier. Jean Debry.

Ánglia.

Minister Lord *Greenville* egy Királyi jelentést közlött a' Londonban lévő idegen Követökekkel, a' melyben ilyen ki-nyilatkoztatást teszen: — „O Nagy Britanniai Kir. Felsége a' maga Státufsainak és Jqbbágyainak oltalmaztatásuk végett oly eszközökhöz nyulni, a' melyet az ő Felsége' tengeri erejének nagysága enged, 's-ehez képpelt a' *Texeli* kikötő-hely' száját leg szorofsabb meg-szállás által bé-szárattatni, hasznosnak találta. Ez a' meg-szállás, mind azok szerént a' kemény hadi rendtartások szerént megyen véghez, a' melyek ilyen környülállások között mindenkor törvényeseknek lenni esmertetnek, és meg-tartatnak. Mátol (Junius' 11-dik napjától) fogvált számlálva tehát, egy *neutrais* hajónak is, semmi okra és fogásra nézve,

a' *Texeli* kikötő-helybe való bé-evezés meg nem engedtetik, &c. —

A' Junius' 2-dikánn és 5-dikénn Londonban, az Irlándiai imitt-amott folyó tsatázásokról kiadatott Udvari hadi hir-adásoknak foglalatjok' summásón ennyiből áll: — „

„Ballitorenál 1500 Insurgensek estenek-el. Sir James *Duff*. egy Insurgens tsoportnak kettőzött marschsal eredvén utánna Limmerikből, 200-zat el-fogott: a' többek külömb-külobb útakonn szél-jel futottak. A' fogjok lövöldöztetnek és akasztanak. — Gen. Májor *Fawcett*, tsak egy Kompánia katonaság lévén véle, *Wixford* mellett egy sokkal nagyobb számu Insurgens tsoporttól körül-vétettetven, meg-verettetett, mely után egy várba vette-bé magát. Már *Wexford*nak is birtokában voltak az Insurgensek: hanem számos katonaság érkezett ki-verésekre. Jun. 1-ső napján *Newton-Berry*' várofsára ütöttek az Insurgensek: hanem sokat veszettek, és vizsza verettek; 500 esett-el közzülük.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Valami magános levelek is vagynak még ezen Udvari hir-adások mellett ki-hirdetettve, a' melyekben ezek iratnak: — „

„*Vattefordból*, Jun. 2-dikánn, és 3-dikánn: — Az Insurgensek a' *Wexfordi* Grófságban a' *Forth*' hegyeinn szállottak táborba, a' hol Gen. *Fawcett*, 15,000 fejekre számlálja őket. Nyóltz ágyujok vagyon. Az ő lovasaiknak egy része ugy fekszik, hogy reájok nem üthetünk addig, míg több segítségünk nem érkezik. *Wexford* várofsának el-foglalása után, annak egy részét fel-égették az Insurgensek. Olyan lántsákat hordoznak, melyeknek 14 láb a' hofzfzuságok; a' bajonét nem használ el-lenek. *Wexford* várofsa mellett közelébről véres ütközet fog esni, mint-hogy *Fawcett*, *Johnson*, és *Eustace* Generálisok, számos katonaságot seregeltetnek ide ölfze. Több öblöket és kikötő-helyeket el-foglalva tartanak az Insurgensek, segedelmet várván a' tengerről azokba. A' fegyvert egy da-

rabig koporsókba zárva és el-ásva tartották. Az ő el-estjeiket már eddig 5000 emberekből írják állani.

A' 14-dik Juniusi Londoni Udvari Ujjságban ki-adatott hasoló hadi hir-adások: — „

„A' *Dustini* Kastélyból Jun. 10-dikénn. A' Portlandi Hertzeghez. Milord! Tegnap estve a' Wexfordi Rebelliseknek egy nagy tsopórtja, a' mely a' Gen. Májor *Neehdam* posztját *Arklown*-nál meg-támadta, nagy vesztséssel vízfzra verette-tett. A' Gen. *Neehdam* ide rekesztett levele, a' melyet Gen. Lajtnánt *Laké*hoz írt, környülálláso-son meg-magyarázza a' dólgot; mint mingyár következik — „
„*Camden*, Vice-Király.

Gen. *Neehdam*, Gen. *Laké*hoz, *Arklow*ból, Jun. 10-dikénn: — „

„Sir! Tegnap déll-után nagy számmal közeli-tett szélső posztjaink felé a' Rébellis tábor; két fe-löll vég nélkül való sorok jöttek, a' frontunk előtt lévő egész vidék is, puskákkal és lántsákkal fel-fegyverkezett minden féle tsodelék tsopórtoktól volt tele, a' melyek rendetlenül rohantanak reánk. Mi kemény kártáts-tüzet adtunk reájok, és oly hafznoson, a' mint tsak a' tsatázó-hely' tulajdon-ságához, és azon sántzokhoz képpest, a' melyek-be az ellenség magát bé-fézfkelte volt, várni lehet-tett. Így folyt a' tsatázás 6 órától fogva 9-tzed-félig, a' midönn az ellenség minden felöll vízfzra kezdett menni. Az ő vesztséit bizonyoson meg nem írhatjuk. A' miénk nem nagy. Egy fő vezérjek az el-estek között taláztatott-meg.

Egy más levél, a' *Dublini* Kastélyból, Jun. 10-di-kén, a' Portlandi Hertzeghez: — „

„Mylord! Szeretsém vagyon jelenteni Nagy-ságodnak, hogy Gen. *Lake* ma vett egy levelet Gen. Májor *Nugent*től, *Belfast*ból, melyben *de da-tò* 9 az iratik, hogy a' Rebellisek az *Atrimi* Gróf-ságban minden felé széljel szaladtanak, és fegyve-

reiket is sokan le-tették, tsak a' *Toome*-béliek nem: hanem ezekre is reájok mentek már most *Gen. Knox* és *Klavering*. Tsak-ugyan *Gen. Nugent* írja továbbá, hogy ezen vidékenn egy Rébellisek' tsoportjában egyenetlenség támadván, valami 1500-zan fegyvereket önként öfzfe rontottak, és a' magok hírségekre vissza tértenek, &c. — „

„*Camden*.

Az utóbbi transport katonaság oly nagy sebességgel küldetett által Angliából Irlándiába, hogy 2000 ember egy nap tette-meg Londontól fogva Portsmouthig az útát, a' hova posta-szekereken, béres kotsikon, 's-minden egyéb szekerek' nemeinn vitetett-el. Sok fő- és al-Uraságok adtak szekereket alája. A' tengerenn 6 Linea hajókonn vitetett keresztül.

Az Északi Anglus hajós sereg egy olyan hajót fogott-el és küldött-bé a' *Firmouthi* kikötő-hely-be közelébről, a' mely lántsákkal és minden egyéb fegyverekkel rakodva evezett Irlándia felé. — Admirál *Kingsmill* is az Irlándus partok mellett fogott-el két olyan hajót, a' melyeknek egyike 20 ezer, a' masika pedig 12 ezer darap puskával vólt megterhelve.

Azt állitják, hogy azok a' két kiseded Frantzia hadi hajók is, a' melyek nem régen a' *Havrei* kikötő-helyből ki-evezvén, az Anglus hajók által tsak hamar vissza üzettettek, 's-a' homokonn megfenekelvén, onnét még máig is meg nem szabadulhattak, hasonló-képpen fegyverrel vóltak rakodva, és Irlándiába szándékoztak légyen. A' mely környülállásokra nézve most már arra figyelmeznék erősen az Anglus hadi hajók, hogy a' fegyverrel, és egyéb segítséggel Irlándia felé evező ellenséges hajóknak útjokat állják-el. —

Egyéb aránt a' Rébellisek még ekkór *Wexfordnak*, *Waterfordnak*, és a' tenger partonn lévő több más helyeknek is birtokaikban vóltak; az Északi *Down* és *Tholey* nevü Irlándus Grófságok-

ban is, a' támadás, közönségesé vált, &c. — Mind ezekhez az inségekhez járul még az is, hogy *Dublin* várofsínak minden communicatzióját másoktól el-vágni igyekeztvén az Insurgensek, a' rendes eleség nem folyhat a' maga útjainn bé oda, és a' szántó-földek majd mindenütt bé-vetetlen maradván, egész Irlándiában nagy az éhségtől való félelem. — A' lakosok nagy számmal futnak által Scotziá-és Angliába.

Az Irlándiai eddig vólt Vice-Király Lord *Camden*, a' kinek tudósításai oda-fennebb olvastatának, le-tette ezen hivatalt, és Marquis *Cornwallis* tétetett helyébe, a' ki oda Jun. 16-dikánn már által is útazott. —

Pitt beteteges állapottal lévén, néhány napokat falunn töltött ugyan, hanem 14-dikben tsak ugyan esmet Londonban vólt. —

Irlándiának jelen való állapotja felett néhány rend-béli tanátskozások tartattak a' Kabinétban:

Bresiben 15 hadi hajók hallatnak fegyveres seregekkel és hadi készületekkel terhelve, az Irlándiába való által-evezésre kézzen állani. — Angliából újánton 6 lovas Regementek rendeltettek sietve által Irlándiába.

Lord *Fitzgeraldné*, a' ki most Londonban egy közelről való attyafiánál Hertzeg Richmondnál tartózkodik, meg-értvén ettől, a' férjének a' tömletzben történt halálát, azonnal el-ájult és érzéketlenné lett.

Spanyol Ország.

Érkeztek már innét is egészfzen bizonyos tudósítások a' *Kádiz* előtt állott Anglus hajós sereg' egy részének a' Mediterráneum tengerre lett bé-evezéséről. Leg előbb Admirál *Nelson* evezett-bé 3 Linea hajókkal és egy Fregáttal: hanem 25-dik Májusban még 10 Linea hajók, 1 Fregát, és 1 kisdud hajó indult: utánna. Ez a' utolsó osztály 2-dikban evezett-el *Gibraltár* mellett, és az után a' Mediteráneum tengerenn tsatólta magát *Nelson-*

hoz. — A' mi pedig már mind ezen Anglus, mind pedig a' Touloni Frantzia hajós seregek további történeteiket illetné, a' sok féle értelmű és egymásnak ellentmondó tudósítások szerént, még eddig igen bizontalan. A' Frantzia hajós seregről csak annyit írnak: hogy minekutánna *Sárdinia* szigetéről is sok eleséget felvásárolt volna, annak öbleiből a' *Siciliai* partok felé és *Málta* szigete felé evezett-el. — — Az Anglus hajós sereg pedig, a' Frantzia tudósítások szerént, Jun. 13-dikáun *Toulon* előtt, a' Livornói tudósítások szerént pedig Jun. 14-dikénn *Tavolara* szigeténél *Sardiniai* mellett szemléltetett. Az Anglus hajók két csoportra vagynak olzolva, melyeknek egyikét Admirál *Parker*, a' másikat pedig Admirál *Nelson* vezéri.

Olofz Ország,

A' már rész szerént meg-irt Piemonti történeteket így adják elő környúlallásosabban: —

A' Sardiniai Király a' fogságra esett Piemonti Insurgenseknek bizonyos számát, a' kik a' Hadi Itélő-székek által meg-sententziáztattanak volt, meg-ölettette; mint-hogy pedig a' *Casalnál* utóbb-szor meg-sententziáztatott tisztek között külömb-külob Frantziák és Cisalpínusok is vóltanak: ezekért mind a' Frantzia Követ mind pedig az Olofz országi Fő Frantzia Vezér Gen. *Brüne* Turinba küldött Adjutánsa által, kérő leveleket adattanak-bé; a' melyekkel mindazáltal az Itélő-székek nem gondóltanak. Mikor már véghez ment vóln azonban az executzió, a' Frantzia Directoriumtól magától is érkezett valamint az említett tisztekre ugy minden el-fogattatott Insurgensekre nézve egy kedvezést sürgető Repræsentalzió, melyhez képpelt itten ujj nehézségek és tévejgések adták elő magokat. A' Király az után olyan parantsolatot küldött minden Itélő-székekhez, hogy a' halálos sententziáknak bé-töltetésekkel állapotjanak-meg, és minden fogjokat, a' kik szökevények volnának,

küldjék régi Regimentjeikhez, a' melyekhez esmet olyan útasítás botsáttatott, hogy a' hozzájok vizfza-küldettettek tsak mint szökevényeket ugy büntetsék. —

Az Insurrectzió azonban azon kemény eszközök által, a' melyet a' Sárdinai országló-fzék eddig munkába vett volt, már az egélz Piemontban el-nyomattatva lévén, tsak Carosiónal, a' mely egy egézfzen Génuai videkek által körülvétetett város, maradott vólt még meg egy Insurgens csoport; a' mely a' leg nagyobb excessusokat követte-el. A' Genuába utazó Követségi Secretáriust meg-állítván, annak papirossait meg-nézegette. Hasonlót követett-el egy Spanyol Kurirral. A' Piemonti fzélekre gyakran bé-ütött; schatzólt; kezeseket vitt-el, 's-több e'féle erőszakoskodásokat követett-el. A' száma 1200 emberből állott. A' Király 4000 fegyvereseket küldett ellene Carosióhoz. Ez adta bizonyos tekintetben a' Liguriai Republikának a' Királyal való bükefség' félbe szakasztására az alkalmatofságot. Az Insurgenseknek tudokra esett, hogy Jun. 5-dikénn két oldalról meg fognának Carosióban támadtatni: melyre nézve Gavi nevü Génuai vár alá vonták-el magokat. A' Vár-Komendáns 5-dikben reggeli 4 orakor tudokra adatta, hogy a' Liguriai videkről távozzanak-el. Már éppen indúltanak is, midönn a' Királyi seregek által, a' melyek Carosiót el-foglalták, a' Liguriai vidékenn meg-támadtattak. Nagy álhatatofsággal védelmezték tsak ugyan magokat a' sokkal több Királyi katonák ellen. Mikor megtámadtattak, mingyár jelt adatott a' várból a' Komendáns a' tsatázóknak, hogy a' Liguriai tulajdont ne bántsák-meg. Ezek nem ügyeltek reá: ő is hát ekkor, előbb golyobis nélkül az után pedig golyobissal a' vár-fokonn lévő ágyukból tüzet adatótt reájok. Hanem azt mondják tsak-ugyan, hogy inkább tzéloztatta a' Királyi seregeket, mint az Insurgenseket. Hát orányi tsatázás után esmet Gavi alá vonta vizfza magát az Insurgens csoport.

— 6-dikban is estek öfzfze tsapások. Az Insurgensek *Gari* alatt meg-maradtak, &c.

A' Liguriai orizágló-szék egy hofzfu Proclámá-tziót adatott-ki, a' melyben így ízoll a' többek között: „Hazafiak! A' Respublika' videke meg-bántatott; a' Nemzet' méltosága meg-motskóltatott. A' Lem-mói vidéket a' Sárdiniai Király seregei el-borították, és tengeri vidékeinknek is minden fzegeletei fenyegettetnek, &c., — Utoljára még oltalmaztatik, söt ditsértetik is azt Insurgensek' dólga. — Az ólta már estek is némely történetek a' határ-szélekenn. A' Liguriai Generális *Siri*, Jun. 7-dikénn *Voltagio* mellöll elő rukkólt, a' Piemonti szél-ső posztokat el-kergette; és a' halmokat el-foglalta — 8-dikban 2400 emberből álló segítség érkezett a' Frantzia segítő seregtől a' Liguriai táborhoz. — Gen. *Siri* 9-dikben 3 csoportokkal előbb rukkólt, melynek alkalmatóságával heves tsatázásra került a' dolog, melyben a' Piemontiak hátat adni kén-telenítették, és 30-tzan fogságra estek közzülök. A' következett éjjel *Carosiót* is oda hagyták, és azt az Insurgensek esmet el-foglalták. A' Királyi seregek' el-menetele olyan sietve esett, hogy agyuikat, munitziojikat, és eleségeiket is ott hagyták. Az után egélszfen oda hagyták a' Liguriai vidékeket. *Savona*, *Laone*, és *Gari* mellett is történtek ellenségeskedések. Itt *Gari* mellett Jun. 9-dikénn. 6 mósár-ágyukat akarván el-vinni a' Piemontiak, Frantzia Kokárdát szurtanak-fel: hanem meg-esmertettek, el-kergettettek, és a' mósárákat is ott hagyni kén-telenítették.

A' Sárdiniai Király egy környülállásos ki-nyilatkoztatást adatott-ki Jun. 13-dikánn ezen történetekre uézve, a' melyben a' következők mon-dattatnak: — „

„Több mind száz Liguriai katonák, a' kik töb-bire a' Piemonti szolgálatból szöktenek vólt oda által, Genuából véletlenül, egyfzersmind, és fegy-veresen meg-szöktenek. Az ő nem gyanított és va-losággal rend-kivül való meg-szökéseket, a' mely

előre nem láttatván azért meg sem is akadályoztathatott, követte mingyár Carosiónak, a' Sárdinai Királysághoz tartozó, hanem egészben Genuai, vidékek által körülvétteté lévő városnak, el-foglaltatódása. — „Midönn az ö Felsége' ellenségei Genuában ezen történeten való örömöket nyilvánóságoson és leg kisebb félelem nélkül ki nyilatkoztatták, a' Liguriai Ország-ló-fzék azt hirdette-ki, hogy abból semmi részt nem veszen; hogy ö a' fzőkes folyamatiának meg-gátoltatódását meg-parantsólta; 's-hogy a' két Státusok között való egyvességnek fenn-állására meg-kivántató ez-közöket. elő fogja venni. — „Mihelyett ö Felsége Carosiónak el-foglaltatását meg-hallotta, azonnal seregeket rendelt azon határookra; 's-hogy a' Liguriai Ország-ló fzéknek az által semmi gyanura alkalmatófságot ne szolgáltasson: oly előre való hírt tétetett néki, a' mely által bizonyoísá tette, hogy tsak a' maga országait szándékozik védelmezni. — „A' Liguriai Ország-ló-fzék ezen figyelme-tességgért magát, háládatosnak, 's-attól igen távol lenni jelentette, hogy oly rendelésekért gyanúsággal viseltethetne, a' melyeknek semmi egyéb szél-jok nem vólna, tsak a' további bé-ütéseknek meg-gátlása: igérvén egyfzersmind minden a'-féléknek el-távoztatását, a' mi a' jó egyet-értéft meg-hábo-rithatná. —

„Ö Felsége meg-határozott parantsolatokat adott a' maga Katona-Komendánsainak, hogy a' Liguriai vidékeket meg ne bántsák: és ezek a' pa-rantsolatok bé-telyesítették.

„Az ö Felsége' ellenségei azonban naponként szabadon járkáltak a' Liguriai vtdékekenn keresz-tül a' Piemonti határoknak nyughatatlankodtata-sokra: ellenben minden lépések; a' melyeket a' Királyi seregek a' Liguriai földönn az ellenség' üzése végett tettenek, panaszokodásra való alkalma-tófságú szolgáltak a' Liguria Respublikának. Valahányfzor igafságos vólt a' dolog, mindenkor elég-télelt szalgáltattak a' Királyi tífztek, a' melyekért

közlöneteket jelentették a' Liguriai tiszviselők. — „Midönn azonban a' Királytól a' tsendességnek helyre-állítatódása végett tetetett minden rendelések mellett is, a' Király' ellenségei az ellenségeskedésektől meg nem szüntének volna, eleibe terjesztette a' Király a' Respublikának: hogy az ő Felsége ellenségei nem juthattak volna másutt Carosióhoz, hanem tsak a' Liguriai vidékéken keresztül; ugyan azokonn ütöttek minden akadályoztatás nélkül által a' Piemonti határokra, sőt gyakrann jöttek-el *Gavi* varának ágyuji alattis; ha igazi neutralitás tartattatna, a' Respublika nem szenvedhetné-meg a' Király' ellenségeit a' maga földjeinn, kivált hogy azoknak ott tartózkodása tsak a' Király' Státusainak nyughatatlankodtatásokra való volna; vagy magának a' Respublikának kellene tehát őket *Carosió*bol el-kergetni, vagy pedig a' Király' seregeinek is meg kellene az oda való által-menetelt engedni, a' mi a' Király' ellenségeinek is meg-engedtetett; ezek' a' Népek' Törvényének meg-mozgattathatlan principiumai. —

„A' Liguriai Respublika ki-hirdettette, hogy ő a' Királyi seregeknek a' maga vidékeinn soha által-menetelt nem enged: holott azonban az *Insurgensek* azonn vidékéken tsendesen meg-szenvedtetek, hogy onnét a' Királyi határokra reájok üthessenek; *Carosió*nál segítséget vettek magokhoz, organizáltak magokat, a' Piemontiak' szükségére rendeltetve lévő gabonát, sőt, el-foglalták, a' *Kurirokat* meg-állították, azoktól a' Királyi Minisztereknek szolló leveleket el-vették, meg-nyitották, &c. —

„Ilyen környülállások között semmi egyéb menedék-utat nem latott a' Király, hanem, hogy az *Insurgensek* *Carosió*ban meg-támadtassanak. — „Ott, a' hol egy *Hatalmaságnak* földje a' másiknak vidékei által körül vétettetett, amannak jussa vagyon a' Népek' Törvénye szerént arra, hogy a' másiknak vidékeinn fegyveresen keresztül menyen. Hazt a' Liguriai Respublika meg akarta volna aka-

dályoztatni, az okának el-törlése is Hatalmában állott volna. Ő Felsége nem, mint ellenség, reá ütni akart annak földjére, hanem csak kereltül akart menni rajta. Ezt tselekedték a' Liguriai seregek csak kevés hónapok előtt is szükség nélkül a' Piemonti földönn *Laone* mellett; és a' Király' ellenségei is ezt, a' Liguriai földönn, a' nélkül, hogy a' Republika nékiek akadályt tett volna. Minden a' mit ő Felsége tsinált, nyilvánssággal a' maga Jobbágyainak védelmezésére és Státufsainak megtartására történt. A' Liguriai Republika pedig nem tartotta elégnek a' Királyt a' Népek' Törvényének meg-szegésével vádolni, hanem a' Király' tulajdonait azonnal el-foglalta, a' Királyi Jobbágyokat a' maga vidékeiről el-kergette, sőt némelyeket árestált is, és végezetre a' Genuában lévő Királyi Követet olyan meg-tsaló szin alatt, hogy reá való gondviselésnek okáért tselekefzi, őrizet alá tette. Már ezt jól tudta a' Király akkor, mikor a' Turinban lévő Követ pafsult kívánt magának: hanem a' Király a' Népek-Törvényének magán való meg-rontatását inkább szenvedni mint-sem tselekedni, mindenkor hajlandó lévén, a' kívánt pafsult azonnal ki-adatta néki, oly ki-nyilatkoztatás mellett mindazáltal, hogy azt csak azért tselekefzi, hogy tölle meg-tagadni ne látthafson: de külömben igen kedvés lenne ő Felsége előtt, ha a' Követ elnem útazna, &c. — „Ő Felsége a' békeségnek fenn-tartatódását mindenkor kívánnya, semmi arra vezető elzköznek elő-vételét el sem is mulatja. &c.

A' leg ujjabb tudósítások Genuából Jun. 26-dikánn indultanak. Ezek szerént mostanában semmi további ellenségeskedések nem történtenek; a' Piemonti seregek a' Liguriai vidékekről el-távaztanak a' két Fél' vezérjei között fegyver-nyúgvás kötött; és mind *Turin*bol mind *Genuá*ból, a' dolog-el-igazítása vegett, Párisba Kurirok küldettettek.

Genuába 80 el-fogattatott Piémontiak vitetteték-bé.